

Monumentnummer*: 530314

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 27 december 2006
Kadaster deel/nr 82638/31

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Zaandam		Zaanstad		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Wagenmakerij	7			1505 SG	Zaandam		
Wagenmakerij	8			1505 SG	Zaandam		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Zaandam		K				13921	

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 23: Gebouw A8 (138) en A9 (137)

Inleiding

GEBOUW A8/A9 bestaande uit het voormalig SCHAFTLOKAAL (A8-138) en voormalig WAS- EN KLEEDLOKAAL (A9-137), gelegen aan de oostzijde van het Hembrugterrein en gebouwd tussen 1916 en 1921. Gebouw A8 is aan de oostzijde fysiek verbonden met A9. Het schaftlokaal deed later nog dienst als leslokaal en het was- en kleedlokaal is ook magazijn en wagenmakerij geweest en werd later de voorraadkamer van de kantine en aan de achterzijde archiefruimte. Beide gebouwen maken onderdeel uit van Artillerie Inrichtingen Hembrug en het A-cluster in het bijzonder. In het A-cluster stonden gebouwen die dienden als werkplaatsen voor onderhoud, kantoren en personeelsruimte. De militairen die werkzaam waren in dit cluster moesten in A8/A9 consumeren en omkleden, elders binnen het cluster was dit verboden en andere clusters zijn te ver weg. Het gebouw nam daarom een centrale plaats in als personeelsvoorziening van het A-cluster.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Gebouw A8 en A9 vormen samen een T-vormig bouwlichaam. A8 is het korte bovendeel en A9 het lange deel dat daar dwars op staat. Beide delen worden hieronder afzonderlijk beschreven, maar vormen fysiek een geheel.

Gebouw A8 heeft een rechthoekige plattegrond met een oppervlakte van 28.00 x 10.00 meter.

Het gebouw is opgetrokken in vakwerkbouw opgevuld met baksteen en een houtskeletconstructie die nog zichtbaar is in het interieur. A8 heeft een verhoogd middengedeelte onder een zadeldak (basilica-vorm).

De halfsteensmuren zijn in staand verband gemetseld en in de vakwerkdelen zijn regelmatig 2 bakstenen verticaal met de kopse kant naar voren geplaatst als decoratief element. Ook op andere wijze is siermetselwerk aangebracht.

In het verhoogd middengedeelte waren de zijmuren oorspronkelijk van stroken vensters voorzien, maar zijn thans dichtgezet met houten delen.

Aan de noord- en zuidzijde van A8 is de basilicavorm goed te zien. De gevels bestaan uit 4 traveeën maar aan de westzijde is voor de veranda het dak met een extra travee verlengd. In beide gevels zijn van links naar rechts gezien een enkel 15-ruits venster, twee gekoppelde 15-ruits vensters, een roldeur (zuidzijde) of dubbele deur (noordzijde) en nog twee gekoppelde 15-ruits vensters geplaatst. In het verhoogde gedeelte zijn twee gekoppelde 12-ruits vensters aangebracht. Boven de dubbele deur aan de noordzijde hing voorheen een bordje met "Cantine" erop vermeld en rechts van de deuren een bordje met "A8".

De westgevel telt 10 venstertraveeën met houten 20-ruits vensters waarvan steeds de bovenste vier als bovenlicht in geel glas. Onder hetzelfde dak is voor deze gevel een veranda aangebracht waarvan het dak steunt op houten vierkante pijlertjes die op een laag doorgetrokken muurtje staan.

De oostgevel takt aan op A9 maar heeft aan weerszijden ervan drie traveeën met 20-ruits vensters in de vakwerkdelen.

Ook Gebouw A9 is opgetrokken in vakwerkbouw opgevuld met baksteen. Het is gebouwd op rechthoekige plattegrond (26.00 x 10.00 meter) en bestaat uit één bouwlaag onder zeer flauw hellend zadeldak met bitumen waarvan de nok oost-west is gericht. De halfsteensmuren zijn in staand verband gemetseld en in de vakwerkdelen zijn op regelmatige wijze twee bakstenen verticaal met de kopse kant naar voren geplaatst als decoratief element. Rondom het gebouw loopt een houten bakgoot op houten klossen.

Op de kopse gevel aan de oostzijde van Gebouw A9 zijn in de vakwerkdelen op onregelmatige wijze een paar openslaande dubbele deuren en een paar houten roldeuren aangebracht temidden van drie houten 9-ruits vensters. Een bordje met nummer A9 is aangebracht links van de roldeuren.

De lange zuid- en noordgevel bestaan elk uit 20 venstertraveeën met (deels gekoppelde) 9-ruits vensters die op regelmatige wijze in het houten vakwerk zijn geplaatst. In de gevels zijn wel een loopdeur met zesruits bovenlicht in de zesde travee en een dichtgezette deur met zesruits bovenlicht in de vijftiende travee geplaatst.

Waardering

GEBOUW A8/A9 bestaande uit het voormalige SCHAFTLOKAAL A8 en WAS- EN KLLEDLOKAAL A9 is van cultuur-, militair-, en architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een in traditionalistische stijl gebouwd personeelsgebouw op een militair fabrieksterrein uit het Interbellum en tevens van belang als historisch-functioneel onderdeel van de Stelling van Amsterdam, meer in

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

het bijzonder het A-cluster op het Hembrugterrein.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Handel en kantoor

Functie

Kantoorgebouw